

ستۆما چیه؟

ستۆما وشەیهکی یۆنانیبه به مانای 'کون' یان 'دهم' دیت. به گشتی سی جۆر ستۆما هەن:

- کۆلستۆمی: له ریخۆله ئەستوروهوه
- ئیلستۆمی: له ریخۆله باریکوه
- یۆرۆسۆمی: ئۆرۆسۆمی جۆریکه له لادان له سیستمی میز

بۆچی نەشتەرگەریی ستۆما م بۆ دەکریت؟

نەشتەرگەریی کەت دەکریت به هۆی کۆمەلێک هۆکاری جیاوازه وه ئەنجام بدریت و پزیشکی نەشتەرگەری و پەرستاری پەسپۆر ئەمانەت بۆ باس دەکەن. ژمارەیهک نەخۆشی و دۆخی پزیشکی هەن که رنگه بینه هۆی پیۆیستی به ئەنجامدانی نەشتەرگەریی ستۆما، وەک:

➤ کۆستی دەروونی (Trauma)	➤ هەوکردنی زامیی ریخۆله ئەستوروه
➤ پۆلیپی شیرپەنجی خیزانی (Familial Adenomatous Polyposis)	➤ نەخۆشی کرۆن Crohn
➤ زیانی تیشکدانوه	➤ نەخۆشی کیسی ریخۆله ئەستوروه
➤ ناتەواویی زگماکی	➤ نارێکی کۆم
➤ کارنەکردنی میزەلدان	➤ شیرپەنجە

پیش نەشتەرگەریی کەت

دەر فەتی ئەوەت دەبیت یەك یان دوو جار پیش نەشتەرگەریی کەت پزیشکی نەشتەرگەریی کەت و پەرستاری پەسپۆر ببینیت، لەو دیداردا باسی لایەنەکانی نەشتەرگەریی کەت بۆ دەکریت، زانیاریی نووسراوت پێدەدریت و ئەگەر زۆره ئەو بەر هەمانەت پیشان بدریت که دەبیت رهچاویان بکەیت. له ماوهی دیدارەکانی پیش نەشتەرگەری، دەبیت کانت هەبیت پرسیار بکەیت و هەر لایەنێکی چاودێریی گەنەگەشه بکەن. رنگه بتهوئیت لیستیک لەو تەمەرانه دروست بکەیت که دتهوئیت له دیدار مکه باسیان بکەیت و لەگەڵ خۆت بیبەیت بۆ ئەوهی هیچت لەیاد نەچیت.

ئەوه بیرۆکەیهکی باش دەبیت که ئەندامی خیزانە کەت یان سەرپەرشتیار کەت لەگەڵ خۆت ببەیت بۆ دیدارەکانی پیش نەشتەرگەری، چونکه زانیاریی زۆر وەر دەگریت لەوئ.

تیمی پەرستاریی چاودێریی ستۆما له ماوهی گەشتە کەدا یاوریت دەکەن و بەر دەست دەبن بۆ ئەوهی پآلپشتیی خۆت و ئەندامی خیزانە کەت/سەرپەرشتیار کەت بکەن.

ستۆما رنگه چۆن بێت و چۆن هەستی بێدەکەم؟

دەست لێدانێکی نەرم دەبیت، به رنگی سووری پەمەیبیاو دەبیت، شێداره؛ زیاتر وەک ناو دەمت. هیچ هەستیێک له ستۆما دا نیه بۆیه نازاری نیه. به لآم دابینکردنێکی لولهی خوینی هەیه و ناساییه جار به جار خوینی لئ بێت، به تاییهتی له کاتی پاککردنوه. ستۆما کەت له سەر مەادا ناوساوه و چەند هەفتەیهکی پێدەچیت تا قەبار مکهی کم دەبیتوه. تەقەلی بچووک به چوار دەوری ستۆما کەتوه هەیه یان ئەوتە خویان شی دەبنهوه یان پەرستاری چاودێریی ستۆما کەت 1-2 هەفته دواي نەشتەرگەریی کەت دەریان دەکات.

دواي نەشتەرگەریی کەت

که له نەشتەرگەریی کەت خەبەرت دەبیتوه، هەست به ماندوونیی دەکەیت. ناساییه هەست به سۆزی جیاوازه بکەیت لەم ماوهیه و ماوهیهک دواتریش. ئەمه دەگۆریت چونکه هەموومان جیاوازهین.

رنگه کیسه ناو و تیوبی خالیکردن له جەستەت بەسترا بێت، به لآم هیچ هۆکاریک نیه هۆشداریت پێدەدریت - ئەمه شتیکی زۆر ناساییه. که گونجاو بوو ئەمانه هەموویان لادەبرین و کەمێک ناساوهی هەیه له کاتی لایردن.

هەر ستۆما یەك جیاوازه و رنگه ماوهیهکی پێچیت بۆ ئەوهی دەست به کارکردن بکات. باشترین شت ئەوهیه لەگەڵ پەرستاری چاودێریی ستۆما کەت گفتوگو لەم بارهیهوه بکەن.

گرینگیدان به پیستت

گرینگیدان به پیستت بهشیکى سهر مکیه له پاراستنى ستوما کهت.

دهستبهجى دواى نهشتەر گهر یه کهت، ستوما و پیستى چواردهورى رهنکه ئاوساو و تهنانهت کهمیک چارس و وروژاو دهر بکهمن. نهمانه ههموى دواى نهشتەر گهرى چاو مروان کراون و چاودیریهکی باش به تتهپر بوونی کات رووخسارى باشتر دهبیت.

رهنکه پیویستیهکانى بهر ههمه کهت بگورین بههوى گور انکار یهکان له شیوه و قهبارهى ستوما کهت. قالبى ستوما کهت دهگورین و دهبیت به لایهنهى کهمهوه ههفتانه بو ماوهى 8 ههفته پشکینیان بو بکرنیت، یان بهتاییهتى نهگهر پیویستى تهنروستى زور له کونهکهوه بینرا.

ناوچهیهک له پیستى چواردهورى ستوما کهت دهبیت له ژیر چاودیرى بهر دهوام و ناگاییدا بیت بو ریگریکردن یان کهمکردنهوى مهنرسى ههمکردن. نهگهر پیستت تووشى ههمکردن، چارسبوون تهنانهت شهقبردن هات، دهستبهجى پهپهوندى به پهرستارى چاودیرى ستوما بکه بو نهوى ناموز گارى گونجوت پبیدات لهسهر چارسهر و پیویستى گورینى بهر ههم و دهرمانهکان.

ژیان لهگهل ستوما

که یهکههجار له نهخوشخانه دهر دهچیت، ههست به ماندویتى دهکهیت و کارهکانى روژانه، وهک خوشتن، به ماندووکهر دهرانیت. نهمه ناساییه و به تتهپر بوونی کات باش دهبیت. رهنکه تووشى ههندیک نازار و ناسوودیهى ببیت له سهرهتاوه کاتیک که له نهشتەر گهر یهکه چاک دهبیتهوه. نهمه بهشیکى ناسایى چاکبوونهوهیه له نهشتەر گهرى. له ماوهیدا خوت له جلو بهرگى تهسک بیاریزه چونکه سکن رهنکه ههم بکات یان بناوسیت.

ناساییه دواى نهشتەر گهرى گهوره ههستت ناسک ببیتهوه، بو یه نیگهران مهبه نهگهر ههستت بو نمونه به 'بى تاقهتى' یان 'دلپربوون' کرد. قسهکردن لهگهل خیزان و هاورییان رهنکه سوودى ههبیت - وانهزانیت خوت به تهنه دهتوانیت زال ببیت به سهریدا. پهرستارى چاودیرى ستوما کهت نامادهیه هاوکارىت بکات، وه ههروه ها گروپی هاوکارى نهخوش ههن که دهتوانن هاوکارىت بکهمن.

مهنرسه لهوهى داواى هاوکارى بکهیت.

گورینى کیسهى ستوما کهت له سهرمتادا خاو دهبیت، بهلام به مهشقردن و بهدهستهینانى متمانه، دهبیت به بهشیکى له روئینى روژانه.